

Ευρωπαϊκό Συμβούλιο

Βρυξέλλες, 22 Μαρτίου 2024
(OR. en)

EUCO 7/24

CO EUR 6
CONCL 2

ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Αντιπροσωπίες
Θέμα:	Σύνοδος του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου (21 και 22 Μαρτίου 2024) - Συμπεράσματα

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες τα συμπεράσματα της ανωτέρω συνόδου του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προέβη σε ανταλλαγή απόψεων με τον Γενικό Γραμματέα του ΟΗΕ, António Guterres, σχετικά με τη γεωπολιτική κατάσταση και τις κυριότερες παγκόσμιες προκλήσεις.

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τίμησε την 30ή επέτειο της συμφωνίας για τον ΕΟΧ με την πρωθυπουργό της Ισλανδίας, τον πρωθυπουργό του Λιχτενστάιν και τον πρωθυπουργό της Νορβηγίας.

*

* *

I. ΟΥΚΡΑΝΙΑ

1. Δύο χρόνια μετά την έναρξη του επιθετικού πολέμου που εξαπέλυσε η Ρωσία κατά της Ουκρανίας και δέκα χρόνια μετά την παράνομη προσάρτηση της Κριμαίας και της Σεβαστούπολης από τη Ρωσία, πράξεις που συνιστούν αμφότερες κατάφωρη παραβίαση των υποχρεώσεων της Ρωσίας βάσει του Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και του διεθνούς δικαίου, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υποστηρίζει ακόμα πιο αποφασιστικά την ανεξαρτησία, την κυριαρχία και την εδαφική ακεραιότητα της Ουκρανίας εντός των διεθνώς αναγνωρισμένων συνόρων της. Η Ρωσία δεν πρέπει να επικρατήσει.

Δεδομένου του επείγοντος χαρακτήρα της κατάστασης, η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι αποφασισμένη να συνεχίσει να παρέχει στην Ουκρανία και στον λαό της, για όσο διάστημα και όσο εντατικά χρειαστεί, όλη την απαραίτητη πολιτική, χρηματοδοτική, οικονομική, ανθρωπιστική, στρατιωτική και διπλωματική στήριξη. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί συμμάχους και εταίρους από όλο τον κόσμο να συμμετάσχουν στο εγχείρημα αυτό.

2. Η Ουκρανία χρειάζεται επείγοντως συστήματα αεράμυνας, πυρομαχικά και πυραύλους ενόσω ασκεί το φυσικό της δικαίωμα στη νόμιμη άμυνα. Στην κρίσιμη τούτη στιγμή, η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη θα επιταχύνουν και θα εντείνουν την παράδοση όλης της αναγκαίας στρατιωτικής βοήθειας. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χαιρετίζει όλες τις πρόσφατες πρωτοβουλίες προς την κατεύθυνση αυτή, συμπεριλαμβανομένης εκείνης που δρομολογήθηκε από την Τσεχία με σκοπό την επείγουσα προμήθεια πυρομαχικών για την Ουκρανία· θα μπορέσει, έτσι, να εκπληρωθεί γρήγορα η δέσμευση της ΕΕ να παράσχει στην Ουκρανία ένα εκατομμύριο βλήματα πυροβολικού.

3. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για τις διμερείς συμφωνίες περί δεσμεύσεων ασφαλείας που έχουν συνάψει με την Ουκρανία διάφορα κράτη μέλη και εταίροι. Εξέτασε την πρόοδο όσον αφορά τη συμβολή της ΕΕ στις δεσμεύσεις ασφαλείας έναντι της Ουκρανίας, οι οποίες θα βοηθήσουν την Ουκρανία να αμυνθεί, να αντισταθεί στις προσπάθειες αποσταθεροποίησης και να αποτρέψει επιθετικές ενέργειες στο μέλλον. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χαιρετίζει την έκδοση της απόφασης του Συμβουλίου περί Ταμείου Βοήθειας για την Ουκρανία, η οποία διασφαλίζει τη συνέχιση της στρατιωτικής στήριξης προς την Ουκρανία στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί το Συμβούλιο να προβεί σε εργασίες επί του 8ου πακέτου στήριξης της Ουκρανίας στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μηχανισμού για την Ειρήνη. Εκφράζει επίσης ικανοποίηση για τις αυξημένες ικανότητες της αποστολής για τη στρατιωτική συνδρομή της ΕΕ (EUMAM).
4. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέτασε την πρόοδο όσον αφορά τα επόμενα συγκεκριμένα βήματα προς τη διοχέτευση έκτακτων εσόδων προερχόμενων από ακινητοποιημένα περιουσιακά στοιχεία της Ρωσίας προς όφελος της Ουκρανίας, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας χρηματοδότησης της στρατιωτικής στήριξης. Καλεί το Συμβούλιο να προχωρήσει τις εργασίες επί των πρόσφατων προτάσεων του Υπατου Εκπροσώπου και της Επιτροπής.
5. Η στρατιωτική στήριξη και οι δεσμεύσεις ασφαλείας της ΕΕ θα παρασχεθούν με πλήρη σεβασμό της πολιτικής ασφάλειας και άμυνας ορισμένων κρατών μελών και λαμβανομένων υπόψη των συμφερόντων όλων των κρατών μελών στους τομείς της ασφάλειας και της άμυνας.

6. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για την έγκριση της 13ης δέσμης κυρώσεων. Ζητεί να ληφθούν περαιτέρω μέτρα προκειμένου να αποδυναμωθεί η ικανότητα της Ρωσίας να συνεχίσει να διεξάγει τον επιθετικό της πόλεμο, μεταξύ άλλων μέσω της ενίσχυσης των κυρώσεων. Η πλήρης και αποτελεσματική εφαρμογή των κυρώσεων έχει ουσιαστική σημασία. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζητεί από το Συμβούλιο και την Επιτροπή να βελτιώσουν την ανταλλαγή πληροφοριών, να ενισχύσουν την εφαρμογή, να ενδυναμώσουν τη συνεργασία της ΕΕ και των κρατών μελών με τρίτες χώρες, καθώς και να καλύψουν όλα τα κενά τόσο εντός όσο και εκτός της Ένωσης. Τούτο περιλαμβάνει την παρεμπόδιση της παράκαμψης των κυρώσεων μέσω τρίτων χωρών και τη διασφάλιση της επιβολής τους, μεταξύ άλλων όσον αφορά θυγατρικές ενωσιακών εταιρειών στο εξωτερικό. Η πρόσβαση της Ρωσίας σε ευαίσθητα είδη και τεχνολογίες που μπορούν να χρησιμεύσουν στο πεδίο της μάχης πρέπει να περιοριστεί στον μέγιστο δυνατό βαθμό, μεταξύ άλλων μέσω της στόχευσης οντοτήτων σε τρίτες χώρες που καθιστούν δυνατή την παράκαμψη των κυρώσεων. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί τον Ύπατο Εκπρόσωπο και την Επιτροπή να προετοιμάσουν επιπλέον κυρώσεις κατά της Λευκορωσίας, της Βόρειας Κορέας και του Ιράν.
7. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί τα τρίτα μέρη να σταματήσουν πάραυτα να παρέχουν υλική στήριξη στον επιθετικό πόλεμο της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας. Εκφράζει τη σοβαρότατη ανησυχία του όσον αφορά τις πληροφορίες ότι το Ιράν ενδέχεται να μεταφέρει στη Ρωσία βαλλιστικούς πυραύλους και συναφή τεχνολογία για να χρησιμοποιηθούν κατά της Ουκρανίας, έχοντας προηγουμένως προμηθεύσει το ρωσικό καθεστώς με μη επανδρωμένα αεροσκάφη (UAV), τα οποία χρησιμοποιούνται σε ανηλεείς επιθέσεις κατά του άμαχου πληθυσμού στην Ουκρανία. Εάν το Ιράν προχωρήσει στην ενέργεια αυτή, η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι έτοιμη να αντιδράσει γρήγορα και σε συντονισμό με διεθνείς εταίρους, μεταξύ άλλων μέσω νέων και ουσιαστικών περιοριστικών μέτρων κατά του Ιράν.
8. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καταδικάζει απερίφραστα τις συνεχείς παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τις οποίες διαπράττει η Ρωσία στα κατεχόμενα ουκρανικά εδάφη, συμπεριλαμβανομένου του εκτοπισμού παιδιών. Απορρίπτει κατηγορηματικά και δεν θα αναγνωρίσει ποτέ ούτε τις παράνομες δήθεν «εκλογές» που διοργάνωσε η Ρωσία στα προσωρινώς κατεχόμενα ουκρανικά εδάφη της Κριμαίας, της Σεβαστούπολης, του Ντονέτσκ, του Λουχάνσκ, της Ζαπορίζια και της Χερσώνας ούτε τα αποτελέσματά τους.

9. Η Ρωσία και η ηγεσία της πρέπει να λογοδοτήσουν πλήρως για την εξαπόλυση επιθετικού πολέμου κατά της Ουκρανίας και για τα άλλα σοβαρότατα εγκλήματα βάσει του διεθνούς δικαίου, καθώς και για την τεράστια καταστροφή που έχει προκαλέσει ο ρωσικός πόλεμος. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στηρίζει εν εξελίξει προσπάθειες, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο του Core Group, για τη σύσταση δικαστηρίου αρμόδιου για τη δίωξη του εγκλήματος της επίθεσης κατά της Ουκρανίας, το οποίο θα απολαμβάνει την ευρύτερη δυνατή διαπεριφερειακή στήριξη και νομιμότητα, καθώς και για τη σύσταση μελλοντικού μηχανισμού αποζημίωσης.
10. Η Ευρωπαϊκή Ένωση διατηρεί τη δέσμευσή της να στηρίζει την αποκατάσταση, την ανάκαμψη και την ανασυγκρότηση της Ουκρανίας, σε συντονισμό με διεθνείς εταίρους. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για την πρόσφατη ενίσχυση της συμβουλευτικής αποστολής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUAM) στην Ουκρανία, η οποία θα επιτρέψει να εντατικοποιηθεί η στήριξη προς τις ουκρανικές υπηρεσίες επιβολής του νόμου στα απελευθερωμένα και παρακείμενα εδάφη της Ουκρανίας, καθώς και προς τις μεταρρυθμίσεις στο πλαίσιο της διαδικασίας προσχώρησης της Ουκρανίας στην ΕΕ. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζητεί να παρασχεθεί περαιτέρω στήριξη για ψυχολογική και ψυχοκοινωνική αποκατάσταση, καθώς και αυξημένη συνδρομή για την αποναρκοθέτηση.
11. Η Ευρωπαϊκή Ένωση και τα κράτη μέλη της θα συνεχίσουν τις εντατικές προσπάθειες ανάπτυξης επαφών σε παγκόσμιο επίπεδο για να εξασφαλίσουν την ευρύτερη δυνατή διεθνή στήριξη για συνολική, δίκαιη και διαρκή ειρήνη, καθώς και τις βασικές αρχές και επιδιώξεις της ειρηνευτικής φόρμουλας της Ουκρανίας, προσβλέποντας σε μια μελλοντική παγκόσμια διάσκεψη κορυφής για την ειρήνη.
12. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τονίζει τη στρατηγική σημασία της ασφάλειας και της σταθερότητας στην περιοχή του Εύξεινου Πόντου. Επισημαίνει την ανάγκη να βοηθηθεί η Ουκρανία να ανακτήσει τη θέση της στις παραδοσιακές εξαγωγικές αγορές της, ιδίως στη Μέση Ανατολή και την Αφρική.
13. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα συνεχίσει να παρέχει κάθε σχετική στήριξη στη Δημοκρατία της Μολδαβίας για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντιμετωπίζει ως συνέπεια της επίθεσης της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας και για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας, της ασφάλειας και της σταθερότητας της χώρας έναντι των αποσταθεροποιητικών δραστηριοτήτων της Ρωσίας. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χαιρετίζει τις διμερείς δεσμεύσεις των κρατών μελών να στηρίξουν την αποστολή εταιρικής σχέσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUPM) στη Μολδαβία, προκειμένου να ενισχυθεί η ανθεκτικότητα του τομέα της ασφάλειας.

14. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα συνεχίσει επίσης να στηρίζει τη Γεωργία για την ενίσχυση της ανθεκτικότητάς της και την αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντιμετωπίζει ως συνέπεια τόσο των ρωσικών ενεργειών που αποβλέπουν στην υπονόμευση της εδαφικής ακεραιότητας της Γεωργίας όσο και του επιθετικού πολέμου της Ρωσίας κατά της Ουκρανίας.

II. ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΚΑΙ ΑΜΥΝΑ

15. Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει δεσμευτεί να αυξήσει τη συνολική αμυντική της ετοιμότητα και τις αμυντικές δυνατότητές της ώστε να ανταποκρίνονται στις ανάγκες και τις φιλοδοξίες της σε ένα πλαίσιο αναδυόμενων απειλών και προκλήσεων στον τομέα της ασφάλειας. Με βάση τη διακήρυξη των Βερσαλλιών και τη στρατηγική πυξίδα, έχει δεσμευθεί να μειώσει τις στρατηγικές εξαρτήσεις της και να αυξήσει τις ικανότητές της. Η ευρωπαϊκή βιομηχανική και τεχνολογική βάση στον τομέα της άμυνας θα πρέπει να ενισχυθεί αναλόγως σε ολόκληρη την Ένωση. Η αύξηση της αμυντικής ετοιμότητας και η ενίσχυση της κυριαρχίας της Ένωσης θα απαιτήσουν να καταβληθούν πρόσθετες προσπάθειες, σύμφωνα με τις αρμοδιότητες των κρατών μελών, ώστε:
- α) να εκπληρωθεί η κοινή δέσμευση για σημαντική αύξηση των αμυντικών δαπανών, καθώς και να βελτιωθούν και να επιταχυνθούν οι από κοινού επενδύσεις·
 - β) να βελτιωθεί η πρόσβαση της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας σε δημόσια και ιδιωτική χρηματοδότηση. Στο πλαίσιο αυτό, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί το Συμβούλιο και την Επιτροπή να διερευνήσουν όλες τις επιλογές για την κινητοποίηση χρηματοδότησης και να το ενημερώσουν σχετικά έως τον Ιούνιο. Επιπλέον, η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων καλείται να αναπροσαρμόσει την πολιτική της για τη δανειοδότηση της αμυντικής βιομηχανίας και τον ισχύοντα ορισμό των αγαθών διπλής χρήσης, διασφαλίζοντας παράλληλα τη χρηματοδοτική της ικανότητα·
 - γ) να παρασχεθούν κίνητρα για ανάπτυξη και κοινές προμήθειες προκειμένου να καλυφθούν κενά σε επίπεδο κρίσιμων δυνατοτήτων της ΕΕ, ιδίως σε στρατηγικούς παράγοντες διευκόλυνσης, καθώς και να αξιοποιηθούν πλήρως οι συνέργειες μεταξύ των εθνικών και ευρωπαϊκών διαδικασιών αμυντικού σχεδιασμού·

- δ) να ενισχυθούν οι συνεργατικές/κοινές επενδύσεις στον τομέα της άμυνας, από το στάδιο της έρευνας και της ανάπτυξης έως το στάδιο του σχεδιασμού, την εκβιομηχάνιση και τις κοινές προμήθειες, και να βελτιωθεί η προβλεψιμότητα, π.χ. μέσω σταθερών πολυετών συμβάσεων·
 - ε) να αυξηθεί η ανθεκτικότητα της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας, η ευελιξία της και η ικανότητά της να αναπτύσσει και να παράγει καινοτόμα αμυντικά προϊόντα, με ενίσχυση της διαλειτουργικότητας και της εναλλαξιμότητάς τους, και με διασφάλιση της διαθεσιμότητάς τους στα κράτη μέλη·
 - στ) να παρασχεθούν κίνητρα για την περαιτέρω ενοποίηση της ευρωπαϊκής αμυντικής αγοράς σε ολόκληρη την Ένωση, με διευκόλυνση της πρόσβασης στις αλυσίδες εφοδιασμού της αμυντικής βιομηχανίας, ιδίως για τις ΜΜΕ και τις επιχειρήσεις μεσαίας κεφαλαιοποίησης, και με μείωση της γραφειοκρατίας·
 - ζ) να ενισχυθούν η ταχεία αντίδραση και ο έγκαιρος εντοπισμός σημείων συμφόρησης στις αλυσίδες εφοδιασμού όσον αφορά την αμυντική αγορά και να διασφαλιστεί ότι οι κανονιστικές ρυθμίσεις της ΕΕ δεν αποτελούν εμπόδιο για την ανάπτυξη της ευρωπαϊκής αμυντικής βιομηχανίας·
 - η) να στηριχθούν πρωτοβουλίες για τη συνέχιση των επενδύσεων σε ειδικευμένο εργατικό δυναμικό με στόχο την αντιμετώπιση των εκτεταμένων ελλείψεων εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων στην αμυντική βιομηχανία.
16. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί το Συμβούλιο, τον Υπατο Εκπρόσωπο και την Επιτροπή να προχωρήσουν γρήγορα τις εργασίες επί της κοινής ανακοίνωσης σχετικά με μια στρατηγική για την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία (EDIS). Καλεί επίσης το Συμβούλιο να προωθήσει χωρίς καθυστέρηση τις εργασίες όσον αφορά τη συνοδευτική πρόταση σχετικά με πρόγραμμα για την ευρωπαϊκή αμυντική βιομηχανία (EDIP).
17. Η εφαρμογή της στρατηγικής πυξίδας παραμένει βασικό στοιχείο για την αύξηση της αμυντικής ετοιμότητας της Ευρώπης και θα πρέπει να επιταχυνθεί. Εν προκειμένω, έχουν ιδιαίτερη σημασία η ενωσιακή ικανότητα ταχείας ανάπτυξης, η στρατιωτική κινητικότητα, οι ασκήσεις πεδίου, η ενίσχυση της διαστημικής ασφάλειας, η καταπολέμηση των κυβερνοαπειλών και των υβριδικών απειλών και η αντιμετώπιση της χειραγώγησης των πληροφοριών και των παρεμβάσεων από το εξωτερικό.

18. Μια ισχυρότερη και ικανότερη Ευρωπαϊκή Ένωση στον τομέα της ασφάλειας και της άμυνας θα συμβάλει θετικά στην παγκόσμια και τη διατλαντική ασφάλεια και θα λειτουργήσει συμπληρωματικά προς το ΝΑΤΟ, το οποίο παραμένει το θεμέλιο της συλλογικής άμυνας για τα μέλη του.
19. Τα ανωτέρω ισχύουν με την επιφύλαξη του ιδιαίτερου χαρακτήρα της πολιτικής ασφάλειας και άμυνας ορισμένων κρατών μελών, και λαμβανομένων υπόψη των συμφερόντων ασφάλειας και άμυνας όλων των κρατών μελών.

III. ΜΕΣΗ ΑΝΑΤΟΛΗ

20. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συζήτησε τις τελευταίες εξελίξεις στη Μέση Ανατολή. Εκφράζει τον αποτροπιασμό του για τις πρωτοφανείς απώλειες ζώων αμάχων και την κρίσιμη ανθρωπιστική κατάσταση. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο απευθύνει έκκληση για άμεση ανθρωπιστική παύση που θα οδηγήσει σε βιώσιμη κατάπαυση του πυρός, απελευθέρωση όλων των ομήρων άνευ όρων και παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας.
21. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπενθυμίζει τα προηγούμενα συμπεράσματά του στα οποία καταδίκασε με τον πλέον απερίφραστο τρόπο τη Χαμάς για τις βάνανυσες και τυφλές τρομοκρατικές επιθέσεις της στο Ισραήλ στις 7 Οκτωβρίου 2023, αναγνώριζε το δικαίωμα του Ισραήλ να αμύνεται σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και το διεθνές ανθρωπιστικό δίκαιο, και ζητούσε την άμεση απελευθέρωση όλων των ομήρων άνευ όρων. Υπάρχει σοβαρή ανησυχία για την ασφάλεια και την υγεία τους. Η Χαμάς και άλλες ένοπλες ομάδες πρέπει να παράσχουν άμεσα σε όλους τους εναπομένοντες ομήρους πρόσβαση σε ανθρωπιστική βοήθεια. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί το Συμβούλιο να επιταχύνει τις εργασίες για τη θέσπιση περαιτέρω σχετικών περιοριστικών μέτρων κατά της Χαμάς.

22. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ανησυχεί βαθύτατα για την καταστροφική ανθρωπιστική κατάσταση στη Γάζα και τις δυσανάλογες επιπτώσεις της στον άμαχο πληθυσμό, ιδίως στα παιδιά, καθώς και για τον άμεσο κίνδυνο λιμού που οφείλεται στο ότι δεν φτάνει επαρκής βοήθεια στη Γάζα. Η πλήρης, ταχεία, ασφαλής και απρόσκοπτη πρόσβαση ανθρωπιστικής βοήθειας προς τη Λωρίδα της Γάζας και σε ολόκληρη την έκτασή της, μέσω όλων των διαδρόμων, είναι απαραίτητη για να μπορέσουν να παρασχεθούν στον άμαχο πληθυσμό σωτήρια βοήθεια και βασικές υπηρεσίες σε ευρεία κλίμακα. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επικροτεί την πρωτοβουλία «Αμάλθεια» για το άνοιγμα θαλάσσιου διαδρόμου για την παροχή βοήθειας έκτακτης ανάγκης από την Κύπρο προς τη Γάζα, που συμπληρώνει τους χερσαίους διαδρόμους, οι οποίοι παραμένουν ο κύριος τρόπος παράδοσης των απαιτούμενων ποσοτήτων. Χρειάζονται πρόσθετοι χερσαίοι διάδρομοι και δίοδοι.
23. Θα πρέπει να ληφθούν άμεσα μέτρα για να προληφθεί ενδεχόμενος περαιτέρω εκτοπισμός του πληθυσμού και να του παρασχεθεί ασφαλές καταφύγιο, ώστε να διασφαλίζεται η διαρκής προστασία των αμάχων. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προτρέπει την ισραηλινή κυβέρνηση να μη διεξαγάγει χερσαία επιχείρηση στη Ράφα, η οποία θα επιδεινώσει την ήδη καταστροφική ανθρωπιστική κατάσταση και θα εμποδίσει την επειγόντως αναγκαία παροχή βασικών υπηρεσιών και ανθρωπιστικής βοήθειας. Επί του παρόντος, πάνω από ένα εκατομμύριο Παλαιστίνιοι αναζητούν εκεί προστασία από τις συγκρούσεις και πρόσβαση σε ανθρωπιστική βοήθεια.
24. Όλα τα μέρη πρέπει να σέβονται το διεθνές δίκαιο, συμπεριλαμβανομένου του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου και του διεθνούς δικαίου για τα ανθρώπινα δικαιώματα. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τονίζει τη σημασία του σεβασμού και της εφαρμογής της απόφασης του Διεθνούς Δικαστηρίου της 26ης Ιανουαρίου 2024, η οποία είναι νομικά δεσμευτική. Οι παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου πρέπει να διερευνώνται διεξοδικά και ανεξάρτητα και να διασφαλίζεται η λογοδοσία. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σημειώνει με βαθιά ανησυχία τις εκθέσεις της Ειδικής Απεσταλμένης των Ηνωμένων Εθνών Pramila Patten και εκφράζει τον αποτροπιασμό του για τη σεξουαλική βία κατά τις επιθέσεις της 7ης Οκτωβρίου. Η Ευρωπαϊκή Ένωση στηρίζει τις ανεξάρτητες έρευνες για όλες τις καταγγελίες σεξουαλικής βίας, λαμβάνοντας επίσης υπό σημείωση τις εκθέσεις της Ειδικής Εισηγήτριας των Ηνωμένων Εθνών Reem Alsalem.

25. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο τονίζει ότι οι υπηρεσίες που παρέχει στη Γάζα και σε ολόκληρη την περιοχή το Γραφείο Αρωγής και Έργων του ΟΗΕ για τους Παλαιστίνιους Πρόσφυγες στην Εγγύς Ανατολή (UNRWA) είναι ουσιαστικής σημασίας. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σημειώνει τα πρόσφατα μέτρα της ΕΕ και τη χρηματοδοτική στήριξη. Εκφράζει ικανοποίηση για την ταχεία έναρξη από τον ΟΗΕ εσωτερικής έρευνας και εξωτερικού ελέγχου μετά τις σοβαρές καταγγελίες κατά 12 υπαλλήλων του UNRWA σχετικά με την εικαζόμενη συμμετοχή τους στις τρομοκρατικές επιθέσεις της 7ης Οκτωβρίου. Αναμένει τα αποτελέσματα της έρευνας και την ανάληψη περαιτέρω αποφασιστικής δράσης από τον ΟΗΕ ώστε να εξασφαλιστεί η λογοδοσία και να ενισχυθούν ο έλεγχος και η εποπτεία.
26. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο απευθύνει έκκληση για άμεσο τερματισμό της βίας στη Δυτική Όχθη και στην Ανατολική Ιερουσαλήμ, καθώς και για εγγύηση της ασφαλούς πρόσβασης στους ιερούς τόπους. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καταδικάζει απερίφραστα τη βία των εξτρεμιστών εποίκων. Οι δράστες πρέπει να λογοδοτήσουν. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί το Συμβούλιο να επιταχύνει τις εργασίες για τη θέσπιση σχετικών στοχευμένων περιοριστικών μέτρων. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καταδικάζει τις αποφάσεις της ισραηλινής κυβέρνησης για περαιτέρω επέκταση των παράνομων εποικισμών σε ολόκληρη την κατεχόμενη Δυτική Όχθη. Ζητά μετ' επιτάσεως από το Ισραήλ να ανακαλέσει αυτές τις αποφάσεις.
27. Η Ευρωπαϊκή Ένωση θα συνεχίσει να συνεργάζεται εντατικά με περιφερειακούς και διεθνείς εταίρους για την πρόληψη περαιτέρω περιφερειακής κλιμάκωσης, ιδίως στον Λίβανο και την Ερυθρά Θάλασσα. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί όλα τα εμπλεκόμενα μέρη, ιδίως το Ιράν, να απόσχουν από ενέργειες κλιμάκωσης. Χαιρετίζει την έναρξη της επιχείρησης ASPIDES της ΕΕ για τη διασφάλιση της ελευθερίας ναυσιπλοΐας και την προάσπιση της ασφάλειας των ναυτικών στην Ερυθρά Θάλασσα, στον Κόλπο του Άντεν και στην ευρύτερη περιοχή.

28. Η Ευρωπαϊκή Ένωση παραμένει σταθερά προσηλωμένη σε μια διαρκή και βιώσιμη ειρήνη με βάση τη λύση των δύο κρατών. Οι Παλαιστίνιοι και οι Ισραηλινοί έχουν ισότιμο δικαίωμα να ζουν με ασφάλεια, αξιοπρέπεια και ειρήνη. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί όλα τα μέρη να απόσχουν από ενέργειες που υπονομεύουν την αρχή της λύσης των δύο κρατών και τη βιωσιμότητα ενός μελλοντικού παλαιστινιακού κράτους. Υπενθυμίζει ότι οι δύο αποστολές ΚΠΑΑ —η αστυνομική αποστολή της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τα παλαιστινιακά εδάφη (EUPOL COPPS) και η αποστολή συνοριακής συνδρομής της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το σημείο διέλευσης της Ράφα (EUBAM Rafah)— μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο με βάση την αρχή αυτή, προς υποστήριξη ενός μελλοντικού παλαιστινιακού κράτους. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι έτοιμη να συνεργαστεί με το Ισραήλ, την Παλαιστινιακή Αρχή και με περιφερειακούς και διεθνείς φορείς για να συμβάλει στην επανέναρξη μιας πολιτικής διαδικασίας, μεταξύ άλλων μέσω της πρωτοβουλίας για την Ημέρα Ειρήνης και μέσω ειρηνευτικής διάσκεψης που θα συγκληθεί το συντομότερο, καθώς και να στηρίζει την Παλαιστινιακή Αρχή κατά την υλοποίηση της αναγκαίας μεταρρύθμισης. Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι έτοιμη να υποστηρίξει μια συντονισμένη διεθνή προσπάθεια για την ανοικοδόμηση της Γάζας.

IV. ΔΙΕΥΡΥΝΣΗ ΚΑΙ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

29. Υπενθυμίζοντας τη δήλωση της Γρανάδας, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέτασε την πορεία των προετοιμασιών για τη διεύρυνση και τις εσωτερικές μεταρρυθμίσεις, υπενθυμίζοντας ότι πρέπει να προχωρήσουν παράλληλα οι εργασίες και στις δύο κατευθύνσεις, ώστε να εξασφαλιστεί ότι τόσο τα μελλοντικά κράτη μέλη όσο και η ΕΕ θα είναι έτοιμα τη στιγμή της προσχώρησης. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα εξετάσει το ζήτημα των εσωτερικών μεταρρυθμίσεων σε προσεχή σύνοδο με σκοπό να εκδώσει, έως το καλοκαίρι του 2024, συμπεράσματα σχετικά με χάρτη πορείας για τις μελλοντικές εργασίες.
30. Με βάση τη σύσταση της Επιτροπής της 12ης Μαρτίου 2024, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο αποφασίζει την έναρξη διαπραγματεύσεων προσχώρησης με τη Βοσνία και Ερζεγοβίνη. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή να ετοιμάσει το διαπραγματευτικό πλαίσιο, προκειμένου να εγκριθεί από το Συμβούλιο, αμέσως μόλις γίνουν όλα τα σχετικά βήματα που καθορίζονται στη σύσταση της Επιτροπής της 12ης Οκτωβρίου 2022.

31. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για την πρόοδο της Ουκρανίας και της Δημοκρατίας της Μολδαβίας όσον αφορά την προώθηση των αναγκαίων μεταρρυθμίσεων στην πορεία τους προς την ΕΕ. Μετά την υποβολή των σχεδίων διαπραγματευτικών πλαισίων για την Ουκρανία και τη Δημοκρατία της Μολδαβίας, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί το Συμβούλιο να προβεί στην ταχεία έγκρισή τους και να προωθήσει τις εργασίες χωρίς καθυστέρηση.
32. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο σημειώνει τις συνεχιζόμενες προσπάθειες της Γεωργίας και παροτρύνει τη χώρα να προχωρήσει στις εκκρεμείς μεταρρυθμίσεις προτεραιότητας.

V. ΕΞΩΤΕΡΙΚΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ

Ολοκληρωμένες εταιρικές σχέσεις

33. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει ικανοποίηση για την κοινή διακήρυξη σχετικά με τη στρατηγική και συνολική εταιρική σχέση μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Αιγύπτου.
34. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χαιρετίζει επίσης την εταιρική σχέση με τη Μαυριτανία.
35. Υπογραμμίζει τη σημασία που έχουν η ενίσχυση και η ανάπτυξη τέτοιων στρατηγικών εταιρικών σχέσεων.

Αϊτή

36. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει την έντονη ανησυχία του για την επιδείνωση της κατάστασης στην Αϊτή και για τα δεινά που υφίσταται ο πληθυσμός λόγω του νέου κύματος βίας που ξέσπασε στα τέλη Φεβρουαρίου. Εκφράζει ικανοποίηση για την πρόσφατη αποδέσμευση 20 εκατ. EUR από την Ευρωπαϊκή Ένωση για ανθρωπιστική στήριξη. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενθαρρύνει τις εν εξελίξει προσπάθειες για τη διαμόρφωση ενός εφαρμόσιμου, συμπεριληπτικού και βιώσιμου σχεδίου πολιτικής μετάβασης υπό την ηγεσία της Αϊτής. Καλεί όλες τις πολιτικές δυνάμεις της Αϊτής να επιδείξουν υπευθυνότητα και να συμφωνήσουν, σε πνεύμα συμβιβασμού, για τη μελλοντική πορεία προς το βέλτιστο συμφέρον της χώρας και του πολύπαθου πληθυσμού. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο χαιρετίζει την απόφαση αριθ. 2699 του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ για τη σύσταση πολυεθνικής αποστολής υποστήριξης της ασφάλειας και υπογραμμίζει τη σημασία της ταχείας ανάπτυξής της.

Ρωσία

37. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζητεί την άμεση και άνευ όρων απελευθέρωση όλων των πολιτικών κρατουμένων στη Ρωσία και τον τερματισμό των διώξεων κατά της αντιπολίτευσης. Την τελική ευθύνη για τον θάνατο του Alexei Navalny φέρουν οι ρωσικές αρχές. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζητεί τη διεξαγωγή ανεξάρτητης και διαφανούς διεθνούς έρευνας γύρω από τις ακριβείς συνθήκες του θανάτου του. Χαιρετίζει την έγκριση νέων περιοριστικών μέτρων κατά όσων ευθύνονται για σοβαρές παραβιάσεις και καταπατήσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και ζητεί να προχωρήσουν οι εργασίες στο Συμβούλιο για τη θέσπιση νέου καθεστώτος κυρώσεων λόγω της κατάστασης στη Ρωσία και των αποσταθεροποιητικών ενεργειών της στο εξωτερικό.
38. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καταδικάζει τις πολιτικά υποκινούμενες διώξεις πολιτών της ΕΕ από τη Ρωσία. Καλεί την Επιτροπή και τον Ύπατο Εκπρόσωπο να λάβουν τα αναγκαία μέτρα, ώστε σε τέτοιες περιπτώσεις να εμποδίζεται η εκτέλεση από τρίτες χώρες ενταλμάτων σύλληψης που εκδίδει η Ρωσία.

Λευκορωσία

39. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εκφράζει έντονη ανησυχία για την επιδεινούμενη κατάσταση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στη Λευκορωσία. Η καταστολή, οι παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και οι περιορισμοί στην πολιτική συμμετοχή και την πρόσβαση σε ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης στη Λευκορωσία έφθασαν σε πρωτοφανή επίπεδα στην πορεία προς τις βουλευτικές και τοπικές εκλογές της 25ης Φεβρουαρίου, οι οποίες δεν πληρούσαν βασικά δημοκρατικά πρότυπα. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ζητεί την άμεση και άνευ όρων απελευθέρωση όλων των πολιτικών κρατουμένων. Επαναλαμβάνει την αλληλεγγύη της ΕΕ προς την κοινωνία των πολιτών και τις δημοκρατικές δυνάμεις της Λευκορωσίας.

VI. ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ

40. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο εξέτασε την κατάσταση στο πεδίο της μετανάστευσης μετά την ανακοίνωση της Επιτροπής και επαναβεβαίωσε τη δέσμευση της ΕΕ να συνεχίσει να επιδιώκει μια συνολική προσέγγιση της μετανάστευσης, όπως είχε συμφωνηθεί στα συμπεράσματα που είχε εκδώσει τον Δεκέμβριο του 2023. Σημειώνοντας ότι πάνω από το 90 % των αντικανονικών μεταναστών εισέρχονται στην ΕΕ με τη βοήθεια διακινητών, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο στηρίζει την αποφασιστικότητα της Επιτροπής να ενισχύσει όλα τα εργαλεία που έχει η ΕΕ στη διάθεσή της, ώστε να καταπολεμήσει αποτελεσματικά την εμπορία και τη διακίνηση ανθρώπων, δρομολογώντας παράλληλα Παγκόσμια Συμμαχία για την αντιμετώπιση αυτής της διεθνούς πρόκλησης.

VII. ΓΕΩΡΓΙΑ

41. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογραμμίζει τη σημασία ενός ανθεκτικού και βιώσιμου γεωργικού τομέα για την επισιτιστική ασφάλεια και τη στρατηγική αυτονομία της Ένωσης, την αξία των ζωντανών αγροτικών κοινοτήτων και τον ουσιώδη ρόλο της κοινής γεωργικής πολιτικής στο πλαίσιο αυτό. Οι αγρότες χρειάζονται ένα σταθερό και προβλέψιμο πλαίσιο, μεταξύ άλλων, για να τους συνοδεύσει στην αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών και κλιματικών προκλήσεων.
42. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο επανήλθε στις τρέχουσες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο αγροτικός κλάδος και στις ανησυχίες που εκφράζουν οι αγρότες. Προέβη σε απολογισμό των εν εξελίξει εργασιών σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο καλεί την Επιτροπή και το Συμβούλιο να προωθήσουν χωρίς καθυστέρηση τις εργασίες, ιδίως όσον αφορά:
- α) όλα τα δυνατά βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα μέτρα και τις καινοτόμες λύσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων για τη μείωση του διοικητικού φόρτου και την επίτευξη απλούστευσης για τους αγρότες·
 - β) την ενίσχυση της θέσης των αγροτών στην αλυσίδα τροφίμων, ιδίως για τη διασφάλιση δίκαιου εισοδήματος·

- γ) τη χαλάρωση της οικονομικής πίεσης που υφίστανται οι αγρότες, μέσω του σχεδιασμού μέσων πρόσθετης στήριξης, όπως, για παράδειγμα, η επέκταση του προσωρινού πλαισίου για τις κρατικές ενισχύσεις, με ενημέρωση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου στην επόμενη σύνοδό του·
- δ) τη διασφάλιση βασιζόμενου σε κανόνες και θεμιτού ανταγωνισμού σε παγκόσμιο επίπεδο και στην εσωτερική αγορά·
- ε) την αντιμετώπιση ζητημάτων που σχετίζονται με τα αυτόνομα εμπορικά μέτρα για την Ουκρανία με δίκαιο και ισορροπημένο τρόπο, με παράλληλη προετοιμασία λύσης στο πλαίσιο της συμφωνίας σύνδεσης/σφαιρικής και σε βάθος ζώνης ελεύθερων συναλλαγών ΕΕ-Ουκρανίας.

43. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο θα παρακολουθεί την κατάσταση.

VIII. ΕΤΟΙΜΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΚΡΙΣΕΩΝ

44. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο υπογραμμίζει την επιτακτική ανάγκη για ενισχυμένη και συντονισμένη στρατιωτική και μη στρατιωτική ετοιμότητα και στρατηγική διαχείριση των κρίσεων στο πλαίσιο του εξελισσόμενου τοπίου των απειλών. Καλεί το Συμβούλιο να προωθήσει τις εργασίες και την Επιτροπή, από κοινού με τον Ύπατο Εκπρόσωπο, να προτείνει δράσεις για την ενίσχυση της ετοιμότητας και της αντιμετώπισης κρίσεων σε επίπεδο ΕΕ στο πλαίσιο μιας προσέγγισης για όλους τους κινδύνους και για το σύνολο της κοινωνίας, λαμβάνοντας υπόψη τις ευθύνες και τις αρμοδιότητες των κρατών μελών, με σκοπό μια μελλοντική στρατηγική ετοιμότητας.

IX. ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΕΞΑΜΗΝΟ

45. Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προσυπογράφει τις προτεραιότητες πολιτικής της ετήσιας έρευνας για τη βιώσιμη ανάπτυξη και καλεί τα κράτη μέλη να τις λάβουν υπόψη. Προσυπογράφει επίσης το σχέδιο σύστασης του Συμβουλίου σχετικά με την οικονομική πολιτική της ζώνης του ευρώ.

*

* *

Το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο προέβη σε απολογισμό των προετοιμασιών για το νέο στρατηγικό θεματολόγιο.